

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inerati do 80 peti vrst A Din 2, do 100 vrst A Din 2.50, od 100 do 300 vrst A Din 3, večji inerati peti vrst A Din 4.— Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod vsaj mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-34, 31-35 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Za utrditev branika demokracije

Poslanica predsednika Roosevelta kongresu: Ni dovolj braniti samo ameriški narod in njegov obstoj, gre tudi za demokracijo in način življenja »v trenutku, ko nihče na svetu ne more videti pred seboj vseh znamenj«

Washington, 9. jan. AA. (Reuter). V zvezi s finančnim letom, ki se končuje junija 1942, je predsednik Roosevelt naslovil na kongres poslanico, v kateri pravi: Vlada je začela izvajati načrt za totalno obrambo naše demokracije, to se pravi za vojne in tovarne ladje, tanke, letala in topove, ki naj nas branijo pred napadi in nam zagotove zdravje in varnost. To je načrt za utrditev branika demokracije. Naš problem v prihodnjem letu sestoji v zaščiti naše demokracije pred pritiskom od zunaj in v okrepljenju na znotraj. Grozeči svetovni položaj nas sili, da ustvarimo kopenske, pomorske in letalske sile, ki bi bile sposobne biti kos vsem morebitnostim. To pomeni: Pospešiti industrijsko zmogljivost za proizvodnjo vsega obrambnega materiala čim hitreje. To pomeni: narod, ki se zaveda moči svojih zdravil sil in demokratske odgovornosti. To pomeni: gospodarski in socialni sistem, ki funkcionira brez zastoja.

V nadaljnjih izvajanjih pravi predsednik Roosevelt:

Ni dovolj braniti samo naš narod in njegov obstoj. Gre tudi za demokracijo, kakor tudi za način življenja. Upravičenost demokracije, da se poslužuje vseh svojih sredstev, številca ljudi, specializirane delovne moči in proizvodnje materiala, je stavljeno na preizkušnjo. Temu odgovarjamo na ta način, da do največje mere izkoristimo ta material in te efektivne, med tem ko vzdržujemo socialne urade za državno zaščito in pomoč.

Za pomoč narodom, ki se branijo

Roosevelt je potem napovedal, da bo doba na katero se nanašajo predvideni izdatki, po mnenju vlade tudi doba največjih narodnih dohodkov, največjih dohodkov od davkov. Slednjič je treba takoj vzeti v pretes tudi vprašanje zagotovitve stalnega dotoka municije, ki je najino potrebna tistim narodom, ki se branijo pred napadi in pred tem, da bi se jim vsilila oblika vladavine. Zdaj je prišel čas, da se to vprašanje takoj začne reševati. Dopolnilni program zahteva postavke in pooblastila samo v okviru tega proračuna. Vsi ti obrambi ni napori se morajo združiti z proizvodnjo zmogljivostjo tega naroda, zmogljivostjo, ki se mora razširiti do skrajnih meja v pravem pomenu besede.

62% vseh izdatkov za narodno obrambo

Roosevelt je dalje pripomnil, da znašajo izdatki za narodno obrambo 62 odst. vseh izdatkov, ki so določeni v proračunu. Celotna številka, namenjena izvedbi načrta narodne obrambe, znaša 28 milijard 480 milijonov dolarjev.

Nato je Roosevelt podal še tole pojasnilo:

Nihče ne more vedeti v naprej, kakšen bo znesek, ki bo potreben za izvedbo programa, ki je še v teku, kajti nihče ne more točno povedati, kaj se bo v bodočnosti zgodilo. Kadar se spominimo težkih časov, ki so nastali v zadnjih šestih mesecih v svetovnem položaju, računamo s tem, da imajo vse sedanje domneve nesporno značaj nekega poskusa videti stvari v naprej tako, kakor se bodo zgodile.

Najmodernejši material za vojsko - podvojitve pomorskih sil - povečanje letalstva

Roosevelt nato analizira številke globalnega programa za narodno obrambo, ki določa vsoto 28 milijard in 480 milijonov dolarjev. Dodal pa je še naslednje podrobnosti:

Za vojsko je določenih 13 milijard 704 milijona dolarjev, za vojno mornarico 11 milijard 587 milijonov, za povzdigo industrije 1 milijard 907 milijonov in za ostalo, kar je v zvezi z narodno obrambo, 1 milijard 287 milijonov dolarjev. Proračun za vojsko je namenjen za vojaški pouk in vzdrževanje vojaške sile, ki naj od junija meseca 1940. do leta 1942. naraste od 250 tisoč na 1.400.000 mož. Ta vojska bo opremljena — je pripomnil Roosevelt — z najmodernejšim materialom za izvajanje motorizirane in mehanizirane vojne. V proračunu vojne mornarice je določeno naloženo delo za izvedbo načrta za graditev ladij. Predvidena je podvojitve pomorskih sil. Prav tako je v proračunu predvideno »veliko povečanje« številca letal in letalcev.

Na polju industrije, pravi dalje Roosevelt, se ustvarja s finančno pomočjo vlade hitro nova industrija narodne obrambe.

Odobrene so že pogodbe za zgraditev 125 novih tovarn, v načrtu pa je zgraditev še drugih.

V zadnjih mesecih je bilo za potrebe narodne obrambe porabljenih 1 milijarda 750 milijonov dolarjev, torej vsota, ki je dva in polkrat večja od tiste vsote, ki je bila porabljena v istem razdobju leta 1940. V šestih mesecih so bile sklenjene pogodbe in naročila za znesek 10 milijard dolarjev ter z ozirom na to čedalje večje število tovarn in državi vedno bolj povečuje svojo zmogljivost. Za šest mesecev do junija 1941. leta je določeno po proračunu, da bo porabljenih 4 milijarde 750 milijonov dolarjev, ta znesek pa se bo do konca proračunskega leta 1942 povečal na 11 milijard dolarjev. V treh letih — je pripomnil Roosevelt — bomo v resnici porabili nad 25 milijard dolarjev za narodno obrambo. Tega ni mogoče izvesti, če ni popolnega sodelovanja med ravnanstvi podjetij, delovno močjo in javnostjo.

Znižanje izdatkov za nevojaške potrebe

Roosevelt nato poudarja, da povečanje izdatkov za vojsko omogoča znatno znižanje izdatkov za nevojaške potrebe. V zvezi z zboljšanjem gospodarstva so se izdatki, določeni za vojne potrebe, povečali za 67% če jih primerjamo s preteklim proračunskim letom, našel pa se je način za zmanjšanje izdatkov, ki niso namenjeni za vojsko in sicer zmanjšanje za 15%, oziroma za 600 milijonov dolarjev. Roosevelt pravi, da vladna politika obstoji v naslednjem: Ohraniti vzore in cilje našega socialnega in gospodarskega programa v zvezi s spremembami, ki jih je povzročila vojna. Pripomni, naj bi se program socialne zaščite izvedel kakor tudi kmetijski program za zaščito farmarjev, ki so izgubili tuja tržišča, zlasti tržišča z bombažem, pšenico in tobakom. Kljub vsemu temu Roosevelt smatra, da bodo zaradi povečanja števila domačih tržišč izvedene redukcije 45 milijonov dolarjev v predvidenih kmetijskih programih. Gradbeni načrti in načrti za javna dela bodo vplivali na izvedbo programa narodne obrambe v toliko, ker bodo zaposlili delovno moč in zahtevali potreben material, bodo podvrženi reviziji. Roosevelt priporoča 995 milijonov dolarjev kredita za javna dela, da bi se zmanjšala brezposelnost. Ta vsota je za 400 milijonov dolarjev manjša kot v preteklem letu.

Državni izdatki za leto 1942. dosega vsoto 17 milijard 485 milijonov dolarjev in so za 3 milijarde 953 milijonov dolarjev višji kot v letu 1941. Cisti dohodki bodo po Rooseveltovemu mnenju znašali 8 milijard 275 milijonov dolarjev, oziroma 622 milijonov dolarjev več kot preteklo leto. Izdatki so za 9 milijard 210 milijonov večji kot dohodki. Razlika je torej za 2 milijardi 321 milijonov dolarjev večja kot v prejšnjem letu. Glede dohodkov smatra Roosevelt, da se bodo neposredni davki, uvedeni za zasebnike, pospešili do leta 1942. na 1 milijardo 979 milijonov dolarjev, kar pomeni, da se bodo zvišali za 408 milijonov dolarjev. Roosevelt misli, da bodo zapušćinske takse na kapital gospodarskih podjetij dosegle vsoto 2 milijardi 839 milijonov dolarjev, to se pravi, da se bodo povečale za 1 milijardo 94 milijonov dolarjev. Dohodki od carin in takse ter razni drugi dohodki so predvideni v višini 2 milijard 756 milijonov dolarjev, oziroma za 99 milijonov ali 4 odst. več.

Slednjič je Roosevelt poudaril, da bodo državni dohodki, čeprav bo izvedba obrambnega programa zahtevala 10 milijard 511 milijonov dolarjev od skupnih izdatkov, ki znašajo 17 milijard 485 milijonov dolarjev, namenjenih za narodno obrambo, dosegli vendar rekordno število. Poudaril je, da je treba biti letos pripravljen na to, da se največji odstotek izdatkov za narodno obrambo izplača po predjudnih na tekoče dohodke, ki prihajajo od raznih davkov.

Če se tej vojni — je končal Roosevelt svoja izvajanja — nastane na svetu mir in doura sosesčina, potem bo možno popolnoma odstraniti tekoče v oboroževanju. Na tej podlagi bo mogoče gospodarsko stalnost na svetu spet vzpostaviti. Glede tega, da val Američani obžalujejo tako velike izdatke za oboroževanje, je Roosevelt dejal: Po čudnem preobratu usode teži to obrambno breme narod, ki se bori za svojo o. Končno je še pripomnil, da je bil proračunski načrt sprejet v trenutku, ko nihče na svetu ne more videti pred seboj vseh znamenj. Čisto na dan je odino zanesljivo znamenje, ki ni toliko ukor kakor naloga, da je treba braniti naš demokratski način življenja.

Zgodovinski trenutek

BOSTON, 9. jan. s. »Christian Science Monitor« komentira včerajšnji proračunski predlog predsednika Roosevelta. Pravi, da je ta predlog predložen sicer v mirnem stanju. Anglijo in druge države, ki večji nego v prvem letu vojne leta 1917. Ze sedaj so Zedinjene države v obrambnem stanju. Anglijo in druge države, ki se bore ob njeni strani, smatrajo kot prvo obrambno linijo tudi za svojo varnost. To je izraženo tudi v proračunu. Zedinjene države morajo imeti po Rooseveltovemu mnenju veliki rezervoar vojnega materiala, ki mora biti na razpolago vsem demokratskim državam za njihovo obrambo. List pravi, da je predložitev novega proračuna zgodovinski trenutek, ker tvori osnovo novega mednarodnega sodelovanja med demokratskimi državami, kakršno je bilo doslej v zgodovini še neznan.

List opozarja, da ne bo mogoče vseh stroškov za ameriško oboroževanje kriti iz rednih proračunskih dohodkov. Zaradi tega želi predsednik Roosevelt, da kongres sploh odstrani najvišjo mejo, do katere se sme državna blagajna zadolžiti. Odslej naj bi bila edina meja ameriškega državnega dolga to, koliko potrebujejo Zedinjene države denarja, da se ubranijo napada na svoje ozemlje. Novi proračun je torej že sestavljen v smislu Rooseveltovega načela »totalne narodne obrambe«.

Najbolje si je mogoče veličino izdatkov novega ameriškega proračuna za vojne namene predočiti, če upoštevamo, da izdaja Anglija, ki je sedaj v drugem letu vojne, dnevno za vojno po 38 milijonov dolarjev, Zedinjene države pa, ki so še v mirnem stanju, pa že po 25 milijonov dolarjev na dan, to je že 65 odst. angleških dnevnih vojnih izdatkov. Pričakovati pa je, da bodo ameriški izdatki za oboroževanje v kratkem dosegli še mnogo večje zneske.

Reorganizacija ameriške mornarice

WASHINGTON, 9. jan. AA. (Reuter). Na konferenci tiska je mornariški minister Knox podal napovedano izjavo, v kateri je v prvi vrsti omenil velike in daljnosežne spremembe v mornariškem poveljstvu ter reorganizacijo v mornariški sami. Poudaril je da se je to zgodilo zaradi obstojetege položaja. Na vprašanje, ali obstoji možnost, da se tudi drugi ameriški rušilci stavijo na razpolago Veliki Britaniji je odgovoril, da ne verjame, da bi se to moglo zgoditi brez občutne škode za ameriško mornarico. Pripomnil pa je, da on ni pristojen za kakšne končne sklepe o tem. V nadaljnjih izjavah je dejal, da bo kontraadmiral Cimet zamenjal admirala Richardsona na položaju vrhovnega poveljnika tihomorskega brodogoja. Admiral Cimet bo imenovan za vrhovnega poveljnika kombiniranega brodogoja. Prej je bil poveljnik križark ameriške vojne mornarice. Admiral Richardson bo stavljen na razpolago mornariškemu ministru in bo opravljal do zdaj še neznane posle.

Mornariški minister Knox je končno povedal, da sedanje ameriško »patrolno brodogoje« v Atlantiku sestoji iz 125 vojnih ladij in da bo sprememba, kar se tiče tega brodogoja, samo v njenem nazivu. Odobreno je dalje zgraditev 280 pomožnih vojnih ladij, kakor so na primer ladje za polaganje min in patrolne ladje.

WASHINGTON, 9. jan. AA. (Reuter). Na dobro obveščenih mestih trdijo, da ameriški mornariški minister Knox ne namerava v sedanjih razmerah povečati števila ladij tako imenovanega azijskega brodogoja. Mornarica USA bo imela pomlad običajne vaje na Tihem morju, na kakšne spremembe v njej pa zdaj ni mogoče še misliti.

NEW YORK, 9. jan. e. (Stefani). Ameriško brodogoje bo razdeljeno v tri skupine in sicer v atlantsko, pacifiško in azijsko ali skrajno vzhodno skupino. V ameriški vojski bodo organizirani tudi posebni korpi za kemično vojno.

Ob rojstnem dnevu Nj. Vel. kraljice Marije

Danes se ves naš narod spominja s globokim spoštovanjem Nj. Vel. kraljice Marije ob njenem 41. rojstnem dnevu.

Kraljica Marija je vedno uživala največje simpatije vsega našega naroda. Predvsem si je pridobila vsa srca kot prava dobra mati in kot človekoljubna delavka in zlasti s svojo skromnostjo ter prisrčnostjo.

nostjo v občevanju tudi s preprostimi ljudmi.

Vezi ljubezni med njo in narodom so se še tem bolj okrepite, ko je kraljica Marija pretrpela strašen udarec usode ob izgubi svojega vzvišenega soproga viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Skupna bolest je nas zvezala. Kraljica Marija se je po tej veliki nesreči posvetila povsem svojim otrokom, njihovi vzgoji in pripravljanju za življenje. Posebno je vedno skupno s Nj. Vis. knezom-namestnikom Pavlom skrbela, da dobi naš mladi kralj Peter II. primerno izobrazbo in vzgojo za velike vladarske dolžnosti. Razen svojih materinskih dolžnosti je kraljica Marija nadaljevala še posebno intenzivno svoje človekoljubno delo. Kot pokroviteljica Jugoslovenske unije za zaščito otrok, ene naših posebno potrebnih človekoljubnih organizacij, ki nudi otrokom in revnim staršem najpotrebnejšo pomoč. Delo za zaščito otrok pomeni hkrati delo za bodočnost naroda. Pri tem delu je Nj. Vel. kraljica prva, kakor je prva tudi pri mnogih drugih človekoljubnih akcijah, saj ni skoraj društva s plemenitimi nameni, ki bi ga ne podpirala, bodisi moralno ali gnotno, ter ga vzpodbujala v njegovih plemenitih stremeljih.

Za svojo skrb, da bi mladi kralj dobil primerno vladarsko vzgojo in izobrazbo, kakor za svoje udeleževanje pri človekoljubnih akcijah, je Nj. Vel. kraljica Marija hvaležen ves narod. Prav zaradi tega ji izraža ob njenem rojstnem dnevu najiskrenejše želje in čestitke, posebno pa še želi, da bi s svojo nežno materinsko ljubeznijo še dolgo ogrevala plemenito srce svojega prvorojenca Nj. Vel. kralja Petra II.

WASHINGTON, 9. jan. AA. (Reuter). Mornariški minister polkovnik Knox je izjavil, da je predsednik Roosevelt odobril, da se efektivni ameriške vojne mornarice povečajo še za 42.000 mož.

Izdelovanje velikih bombnikov

San Diego, 9. jan. AA. (Reuter). Po novicah, ki so prišle iz dobro poučenih in-

dustrijskih krogov, sta dve veliki ameriški tovarni in sicer Ford in Motor Company sklenili skupno sodelovanje pri izdelovanju velikih bombnikov. Izvedlo se je, da sta prvo novico o tem skupnem sodelovanju teh dveh velikih tovarn objavila Ford in major Fleet, ki sta voditelja obeh velikih industrijskih podjetij. V glavnem bodo izdelovali bombnike, ki imajo štiri motorja.

Angleško letalstvo

Izjava angleškega letalskega maršala Dowdinga v Ameriki — Anglija in Zedinjene države bodo imele prihodnje leto skupno sto tisoč letal

BOSTON, 9. jan. s. Posebni poročevalci lista »Christian Science Monitor« v Washingtonu objavljajo izjavo, ki jo je tam podal novinarjem angleški letalski maršal Dowding, bivši poveljnik angleškega lovniškega letalstva, ki se sedaj v posebni misli mudi v Zedinjenih državah.

Dowding je zanikal na vprašanje novinarjev govornice, da bi bili Nemci kdajkoli poskusili invazijo Anglije v preteklem letu. Dejal je, da je bila uničevalna sila angleških letalskih napadov na invazijske luke tolikšna, da bi bil vsak poskus vpada v naprej obsojen na neuspeh. Dowding je pripomnil, da se v tem oziru položaj doslej ni prav nič spremenil.

Dowding je dalje dejal, da bo Anglija že v letu 1941 po njegovem mnenju dosegla premoč v letalstvu nad Nemčijo, misleč pri tem verjetno predvsem na premoč v kvaliteti letal. Čeprav delajo Nemci v letalski industriji s polno paro, pa tudi Angleži neprestano izboljšujejo in pomnožujejo svoje letalstvo. Angleži pričakujejo, da bodo Nemci poskusili v bodoče koncentrirati svoje letalske napade predvsem na angleške ladje, toda Angleži bodo tudi to grožnjo odbili. Prav tako pa razpolagajo Angleži s še neuporabljenim orožjem proti nočnim letalskim napadom.

Na vprašanje novinarjev, če je možen kompromisni mir med Anglijo in Nemčijo, je Dowding udaril s pestjo po mizi ter dejal, da je Anglija odločena, da se bori do konca. Dokler je Churchill predsednik vlade, ne bo prišlo do sklenitve kompromisnega mira.

NEW YORK, 9. jan. s. Strokovna revija »Aviation« ceni, da bo Anglija v letu 1942 razpolagala z 49.000 vojnimi letali ter da bo tedaj dosegla številčno pariteto z nemško italijanskim letalstvom. Prav tako ceni revija, da bo v letu 1942 tudi letalstvo Zedinjenih držav razpolagalo s približno 49.000 letali, tako da bi imeli Anglija in Amerika tedaj skupno skoraj 100.000 letal.

Mehiški petrolej za Nemčijo

Senzacionalno poročilo ameriške agencije o ogromnih japonskih nakupih petroleja v Mehiki

Mexico-City, 9. jan. s. (Columbia B. S.) Agencija »International News Service« poroča v senzacionalni obliki o ogromnih japonskih nakupih petroleja v Mehiki ter izraža mnenje, da je Japonska ta petrolej verjetno pošiljala v Nemčijo.

Od izbruha vojne v Evropi v septembru leta 1939 dalje je Japonska kupila v Mehiki 1 milijon ton petroleja. Ti nakupi vzbujajo tem večjo pozornost, ker preje 11 mesecev Japonska petroleja v Mehiki sploh ni kupovala. Nakupi pa so se pričeli takoj v septembru leta 1939, ter je prejela Japonska iz Mehike najprej 14.000 ton petroleja, dva meseca pozneje že 88.000 ton, v novembru leta 1940 pa celo že 159.000 ton petroleja. Pozornost vzbujajo tudi dejstva, da se je japonski nakup petroleja v Mehiki povečal še znatno, namreč za 50 tisoč ton mesečno, odkar je bila letos v septembru podpisana nemško-italijansko-japonska zvezna pogodba.

Agencija izraža mnenje, da Japonska pošilja mehiki petrolej preko Sibirijske po železnici v Nemčijo. Ta domneva se zdi tem verjetnejša, ker je Nemčija pred voj-

no prejemale velike količine petroleja iz Mehike, petlej pa so direktni nemški nakupi popolnoma prenehali.

Mexico-City, 9. jan. s. (Columbia B. S.) Semkaj je prispela uradna japonska trgovinska misija. Smatrajo, da ima misija nalogo, da poskuša skleniti z vsemi latinsko-ameriškiimi državami pogodbe za nakup kovinskih materiala in petroleja.

Angleško portugalsko prijateljstvo

LISBONA, 9. jan. s. (Reuter). Novi angleški poslanik pri portugalski vladi sir Ronald Campbell je včeraj izročil predsedniku Carmonacu svoje poverljive listine. Ob tej priliki je podal ponovno zagotovilo angleškega prijateljstva do Portugalske ter je izjavil, da Anglija še vedno s simpatijami sledi razvoju portugalskega naroda. Tudi portugalski predsednik je v svojem odgovoru izrazil željo za poglobitev angleško portugalskega prijateljstva ter za prospeh angleškega imperija.

Boji v Libiji in Albaniji

Posadka v obkoljenem Tobruku brez pomoči — Angleži so začeli napadati zunanje utrdbe — Poskus italijanske protiofenzive pri Podgradcu — Grki so severno od Klisure zasedli nove postojanke

KAIRO, 9. jan. a. (Reuter). Po zadnjih poročilih z bojišča v Libiji se koncentracija angleške vojske pred Tobrukem nadaljuje. Angleški mehanizirani oddelki so prodrli že na zapad od Tobruka ter so praktično presekali zvezo med Tobrukem in ostalo Libijo. Tako je mogoče reči, da je Tobruk sedaj dejansko obkoljen. Angleško topništvo obvladuje vse dostope do mesta. Večjim enotam italijanske posadke je odhod iz Tobruka preprečen.

V angleških krogih poudarjajo, da je Tobruk še močnejše utrjeno nego Bardija. Trdnjavi sistem se razprostira preko širšega ozemlja. Italijanska posadka je golovo zelo močna, ne kaže pa doslej nobenih znakov, da bi hotela Angleže napasti. Angleška izvidniška letala so tudi ugotovila, da ne prihaja posadki v Tobruku nobena pomoč.

V splošnem smatrajo v angleških vojaških krogih, da se operacije od Tobruka nadaljujejo nad vse zadovoljivo.

KAIRO, 9. jan. a. (Columbia B. S.). Poročila vojnih poročevalcev na bojišču v Libiji javljajo, da so manjši angleški oddelki že večer pričeli z napadi na zunanji obrambni sistem Tobruka. V angleških krogih so optimistični in napovedujejo, da bo z enako taktiko, kakor pri Bardiji, Tobruk še do konca tedna v angleških rokah. Italijanska posadka v Tobruku je zelo močna ter šteje po zadnjih cenitvah okoli 30.000 mož.

Opazeno je, da ni maršal Graziani podvil doslej nobenega poskusa, da bi poskušal v Tobruk ojačanja. Po angleških informacijah je mogoče to tolmačiti na ta način, da so izbruhili v notranjosti Libije nemiri. Prav zaradi tega je baje vsa italijanska vojska v Libiji sedaj koncentrirana v zapadnem delu med Tripolijem in Benghazijem.

Tako vojaški kakor tudi diplomatski ozračje v Egiptu izražajo mnenje, da bo v kratkem zelo ožroga položaj vseh italijanskih kolonij v vzhodni Afriki vključno Abesiniji, Eritreji in Somaliji. Vse te kolonije so zaradi angleške blokade praktično odrezane od ostalega sveta.

KAIRO, 9. jan. a. (Reuter). Po informacijah angleških vojaških krogov so Italijani v dosedanjem poteku vojne v Afriki izgubili že približno polovico svojih letal prve linije, s katerimi so tam razpolagali. Zelo je bila otežena naloga italijanskega letalstva tudi s tem, da so zasedli Angleži mnogo letališč, s katerih so preje italijanska letala operirala. Domnevajo tudi, da povzročita italijanskemu letalstvu v Afriki težave omejen dovoz bencina.

Po angleških ugotovitvah je bilo ob pričetku angleških letalskih napadov na raz-

nih letališčih v severni Afriki doslej uničenih že 120 letal. Mislijo, pa da je to število še prenizko, ter da bodo na novih letališčih, ki jih bodo morda Angleži se zavzeli, našli še več neuporabnih italijanskih letal.

KAIRO, 9. jan. a. (Reuter). Poveljstvo

Grško italijanska fronta

Po ameriških poročilih so grške čete odbile italijanski protinapad — Oživiljena letalska aktivnost

ATENE, 9. jan. a. (Ass. Press). Po informacijah iz grških uradnih krogov so podvzeli Italijani večeraj v severovzhodnem sektorju bojišča pri Podgradcu protiofenzivo. Grki so italijanski napad odbili ter so prizadeali Italijanom velike izgube. Grško topništvo je sprejelo italijanske oddelke z bobnečim ognjem ter jih prisililo k umiku. Na bojišču je obležalo mnogo italijanskih vojakov.

V severovzhodnem sektorju so se poslužili Italijani tudi nove taktike. Smučarski oddelki italijanske vojske so prodrali za grške postojanke z namenom, da bi pretrgali prometne zveze med grško vojsko in zaledijem. Zaradi čuječnosti grških vojakov in zaradi nepoznavanja terenovskih razmer s strani Italijanov pa se je ta poskus ponesrečil. Italijanski smučarji so bili hitro zajeti oziroma prisiljeni k umiku. Pustili so mnogo materiala v grških rokah.

Na drugih delih fronte so obstojale vojne operacije večeraj večinoma v uspešni aktivnosti grških izvidnic. Zlasti pri Klisuri so zajeli Grki več ujetnikov.

ATENE, 9. jan. a. (Tass). Assoc. Press javlja, da so grške prednje straže severno od Klisure zasedle nove postojanke. Severovzhodno od Himare Grki po teh poročilih ogrožajo cestno zvezo med Valono in Tepelenijem.

Ista agencija javlja, da so bili na vzhodni Jadranski obali naplavljeni ostanki potopljenega italijanskega parnika »Genovaa«.

Grško vojno poročilo

ATENE, 9. jan. a. (Atenska tel. ag.). Grški generalni štab je objavil sinoči naslednje 74. vojno poročilo:

V toku omenjenih lokalnih bojev smo zajeli nad 300 sovražnih vojakov. Zajeli smo tudi mnogo vojnega materiala vseh vrst, med drugimi celo baterijo havbic.

Naše letalstvo se je močno udeleževalo ter je bombardiralo in obstreljevalo s strojnimi sovražne postojanke na bo-

jiščih. V letalski bitki nad bojiščem so naša letala sestrelila tri sovražna letala. Vsa grška letala so se vrnila v svoja oporišča.

Vreme se izboljšuje

ATENE, 9. jan. a. (Reuter). Vreme na severovzhodnem delu bojišča v Albaniji se je izboljšalo. Tako na grški kakor na italijanski strani so v toku velike priprave za večje vojaške operacije.

Z naše meje

Z naše meje, 9. jan. e. Ob vedrem vremenu se je večeraj vojno delovanje na severnem odseku fronte omejevalo na gibanje patrol. Samo v dolini reke Skumbe se je čulo topniško streljanje od jutra do mraka. Letalsko delovanje na obeh straneh je bilo omejeno na izvidniške polete in na bombardiranje oskrbovalnih kolon.

Angleži bombardirali Elbasan

ATENE, 9. jan. e. Atenska agencija javlja: Poveljstvo angleškega letalstva v Grčiji poroča, da so letala izvedla uspešne napade na vojaška skladišča in poslopja v Elbasanu. Vihar in dež sta ovirala opazovanje učinkov bombardiranja, videlo se je pa kljub temu, da so bombe zadele vojaška poslopja in povzročile več požarov. Protiletalsko topništvo sovražnika se je močno udeleževalo, toda vsa angleška letala so se vrnila na svoja oporišča.

Italijani pa Solun

ATENE, 9. jan. a. (Atenska tel. ag.). Grško notranje ministrstvo javlja, da so večeraj italijanski bombniki napadli Solun. Napad ni povzročil človeških žrtv, pač pa nekaj materialne škode.

Kakor javljajo zasebna poročila, so padle bombe tudi v bližini vojaške bolnice, ne da bi zgradbo zadele in ne da bi povzročile žrtve. V bolnici se zdravi tudi več ranjenih italijanskih vojakov ujetnikov.

Bolgarija se zanaša na Rusijo

Boston, 9. jan. a. »Christian Science Monitor« izraža mnenje, da je bolgarska vlada odklonila predloge za prehod nemške vojske preko bolgarskega ozemlja. List misli, da se Bolgarija v svojem odklonilnem stališču zanaša na Rusijo. Rusija zopet ne more dovoliti po mnenju lista nadaljnje nemške ekspanzije na jugovzhod Evrope, ker bi se s tem ruski položaj tu preveč poslabšal.

Sofija, 9. jan. a. (Reuter). Prihodno nedeljo bodo v različnih mestih Bolgarije javna zborovanja, na katerih bodo člani vlade s ministrskim predsednikom na čelu, kakor tudi ugledni člani parlamenta tolažili narodu politiko bolgarske vlade.

V nekaterih krogih smatrajo, da bodo ta zborovanja v neki zvezi z nedavno vrnitvijo ministrskega predsednika Filova iz Nemčije.

Poostren položaj med Siamom in Indokino

HONGKONG, 9. jan. a. (Ass. Press). Iz Bangkoka poročajo, da je siamska vlada objavila v 24 omejenih okolišjih ob meji Indokine obsedeno stanje. Opneji incidenti se vedno bolj množijo in boji za vzajemno vedno večji obseg.

Iz Hanoja poročajo, da so siamske čete prekoračile indokitsko mejo in prodirle več kilometrov na francosko ozemlje. Guverner Indokine admiral Decaux je baje podal izjavo, v kateri pravi, da bo Indokina sedaj prisiljena prijeti za orožje.

SINGAPUR, 9. jan. AA. (Reuter). Po poročilu siamskega konzulata v Singapuru se na meji Siam in francoske Indokine še dalje ponavljajo obojestranski letalski in topniški napadi. Siamski letala so bombardirala vojaška oporišča v Banampilu, Samrongu in Songku v Indokini, kar je treba smatrati za represalije.

Ameriško žito za španijo

London, 9. jan. AA. (Reuter). Pooblaščen zastopnik ministrstva za izvajanje gospodarske vojne se bavi z nedavno razširjenimi glasovi, da je Anglija poslala svojo ameriško, da bi se omogočilo pošiljanje ameriškega žita v španijo, in pravi, da tu sploh ne gre za vprašanje zapore španije.

Velika Britanija — pravi omenjeni zastopnik — »racionalizira« uvoz v španijo iz drugih držav na ta način, da skrbno pazi, da bi španija imela zadostno količino žit, da bi svojo domačo uporabo, nikakor pa ne za izvažanje uvoženih stvari iz tujine v sovražne države. Dejstvo je, da se iz Združenih držav pošilja žito v španijo, Velika Britanija pa je izredno srečna, ko vidi, da prihajajo nove količine žita v španijo, ki čuti tolikšno potrebo po njem. Izvoz žita iz USA v španijo pa nima nobene zveze s sklepi, ki so jih skupno izdale britanske in španske oblasti.

Predstave danes ob 16., 19. in 21.15 uri
KINO MATICA, tel. 22-41.
NAJBOLJŠE FILMSKO DELO SEZONE! Veliki osvajačec ženskih src CHARLES BOYER in danes najslavnejša filmska igralka BETTE DAVIS v

Žena s trojnim življenjem

BALALAJKA

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri,
KINO UNION — TEL. 22-21

Roparski umor v Trnovem

V baraki mestne vrtinarije ob Zeleni poti je zločinec umoril in oropal 61letno delavko Marijo Podpečan

Ljubljana, 9. januarja
V mali stanovanjski baraki mestne vrtinarije ob Zeleni poti v Trnovem so sinoči odprli krvav zločin. V baraki centralnega šolskega vrta je stanovala 61letna mestna delavka Marija Podpečan, po rodu iz Galicije pri Celju, pristopila pa v Ljubljano. Pred nekaj dnevi je Podpečanova obolela in je zato ostajala doma v baraki. Njena naloga je bila samo nakrmniti pse, ki so priklenjeni pri drugi večji baraki, a so ti večeraj žalostno javkali. Okrog 17. je prišla do Podpečanove barake lastnica bližnje mlekarne Milka Vovkova, ki je staro ženi-čo zalagala s mlekom. Poskušala je odpreti vrata, ki so se pa zdeli zaslonjena. Ker se Podpečanova na njene pozive ni oglasila, je zadevo prijavila nekemu nastavlencu mestne vrtinarije. Ta je opozoril stražnika, ki je odprl vrata in našel na svojo grozo Podpečanova na tleh tik za vrati — umorjeno.

Stražnik je takoj poročal na stražnico, ki je obvestila policijsko upravo. Na kraj

krvavega dogodka je prišla zvečer policijska komisija, ki je ugotovila, da ima Podpečanova na več mestih prebito lobanjo in da se je morilec pri tem poslužil togega predmeta, ki ga pa preiskovalni kriminalni organi niso našli v baraki. Po komisijem ogledu in natančnem lokalnem pregledu so truplo umorjene prepeljali na žale, kjer je bila danes obdukcija.

Kakor je bilo takoj ugotovljeno, gre za roparski umor. V baraki je bilo vse premetano, iz gotovih znakov pa se da sklepati, da se je morilec lotil svoje žrtve zahrbtno in jo takoj pri vstopu v barako pobil na tla. Nato je pregledal vse predele, odprl tudi posteljo in odnesel par stotakov prihrankov, ki jih je pokojnica najbrž imela.

Policija je že sinoči zaslišala nekaj prič, oziroma oseb, ki so poznale ljudi, s katerimi je pokojnica od časa do časa prišla v stik. Preiskava in zasledovanje je sedaj v polnem teku in je upati, da bo brutalni morilec kmalu v rokah pravice.

Pojasnjena identiteta mrtveca ob železnici

Ponesrečenec je delavec Gašperut iz št. Janža na Dolenjskem

Litija, 8. januarja
Včeraj smo poročali o najdbi mrtvega neznanca ob železniški prozi med Litijo in Savo. Našel ga je službujoči obhodnik kmalu potem, ko je odpeljal proti Ljubljani brzotovorni vlak št. 624. Službujoči orzan je opazil poleg Kosove čuvavice krvave stopinje in sledove, ki so vodili pod železniški nasip. Postal je pozoren in je našel kakih 15 metrov pod tiro, ob vznožju nasipa, neznanega moškega, ki je bil že mrtav. O najdbi je takoj obvestil prometnika na litijski postaji. Odrejena komisija je ugotovila okoliščine in pričela poizvedbe.

Prijavili so se ljudje, ki so spoznali ponesrečenca 1. 1894. rojenega Janža Gašperuta, doma iz št. Janža na Dolenjskem. Moški je bil zaposlen v tukajšnjih roževih kot drvar. Ob usodnem času je odšel iz Litije z nahrbtnikom, v katerem je imel nekaj zažare žilca, masla, moka in kruha, naraj v zozd. Kakor je občaj, n'htajajo drvarji, ki so zaposleni sedaj pri spravljav-

nju lesa, le ob nedeljah ali praznikih v trg, kjer si nakupijo hrane za ves teden, na posede tudi pri kozarcu vina pri svojih prijateljih, kjer polizovda za d. godke med tednom. Zakaj je št. Gašperut po bližnji ob železniškem tiru in ne po banovinski cesti, ki vodi proti Ponovčam, bo težko pojasniti.

Kakor je ugotovila komisija, je zadla ponesrečenca lokomotiva, ki ga je nekaj korakov vlekla še s seboj, potem pa ga je treščila v žico, narobito ob progi. Sale od tam je padel navzdol po železniškem nasipu. Poškodbe so bile smrtne. Udarce je razkral nesrečnemu Gašperutu glavo, utrpel pa je tudi notranje poškodbe.

O tragični nesreči, ki je zadevala Gašperuta, so obvestili takoj občino Kmeti na Dolenjskem. Truplo ponesrečenega delavca so prenesli v tukajšnje mrtvašnico.

Tragična nesreča dvarja in naših gozdov, ki je že več let hodil k nam na delo, je zbudila sočutje pri vseh, ki so ga poznali.

Zaključek tečaja zapadnih sokolskih žup

Ob številni udeležbi so bili zabeleženi prav lepi uspehi

Ljubljana, 9. januarja
Včeraj dopoldne je bil zaključen sedem-dnevni telovadni tečaj za naraščajnike zapadnih sokolskih žup, na katerega je poslal 11 žup svoje najbolje tekmovalce. Na tečaju so bile zastopane sokolske župe: Bjelovar, Celje, Kranj, Maribor, Novo mesto, Zagreb, Sušak, Karlovac, Varaždin, Novi Sad in Ljubljana.

Razumljivo je, da je bila župa Ljubljana številno najmočnejše zastopana, SSJK je povelj vodstvo tečaja in organizacijo Ljubljanskemu Sokolu in moramo ob zaključku tečaja z veseljem ugotoviti, da je potekal v najlepšem redu in točno po določenem sporedu, kar je zasluga številnega prednjačnega zbora, ki je bil ves čas prično na delu. Tečaj so vodili priznani prednjaki in mednarodni telovadci Ljubljanskega Sokola, tu naj predvsem omenimo poštovnovalna brata, ki sta bila na tečaju vedno prisotna in s svojim delom pospeševala njegov nemoten potek, br. prof. Wilkman in br. Gregorko, ki je eden izmed naših najboljših telovadcev. Posamezne oddelke tečaja sta vodila še br. Edo Slanina in Lado Janovsky, ki zasluži za svoje delo vse priznanje.

Tečajniki so bili zaposleni vsak dan s telovadbo po 6 do 7 ur in so v tem času vadili v telovadnici Ljubljanskega Sokola izbrane vaje naraščajnikov za višji oddelke, ki bo tekmoval letos na vsesokolskem zletu v Beogradu na Vidov dan 28. junija. Naučili pa so se še raznih temeljnih telovadnih prvin na orodju in prostih vaj, ki so nujno potrebne za napredek telovadcev.

Tečaj je otvoril 2. januarja starosta Ljubljanskega Sokola br. Janko Jazbec, ki je v svojem pozdravnem nagovoru razložil pomen in namen tečaja. Med tečajem so bila še razna predavanja, ki so imela namen seznaniti naš naraščaj z zgodovino in cilji sokolstva. O higieni telovadbe je predaval br. Franta Mis, o zgodovini telovadbe, mednarodnih tekmah in olimpijskih igrah, br. Murnik in ob tej priložnosti spregovoril nekaj tehničnih in pomembnih besed, kakor zna samo on o pomenu sokolstva in vrhunskih telovadnih za sokolstvo. Starosta Ljubljanskega Sokola br. Jazbec je imel zelo pomembno predavanje o slovanstvu in sokolski ideji, katerega so navzoči z odobravanjem sprejeli, kar je najlepši dokaz, kako globoko je ukoreninjena sokolska ideja med našo mladino. Vsi vemo, kaj pomeni svoboda, zato jo znamo tudi čuvati in tudi braniti.

Tečaj je zaključil br. Gregorko, ki je imel ob tej priložnosti primeren nagovor, v katerem je poudaril red in disciplino, ki sta vodila ves čas tečaja v telovadnici, zaradi česar je potekel teden lepega sokolskega dela v najlepši skupnosti in bratstvu. Pozval je ponovno vse tečajnike k skupnemu vztrajnemu in marljivemu delu za prcviti sokolske ideje.

Po zaključku tečaja so bile telovadne

tekme na orodju in prostih vajeh. Tekmovalci so izvajali po dve vaji na vsakem orodju, sestavljeni iz prvin, katere so vsebali na tečaju. Tekmovalci je 27 naraščajnikov, a sta dva pozneje zaradi poškodb, ki pa so bile neznatne, morala odstopiti.

Največ točk je dosegel Kostnapf (župa Ljubljana) 80 točk izmed 100 dosegljivih. Dosti ni zaostal Perman (župa Ljubljana) 76,50 točke. Njemu enakovredno je prav gotovo Gubijan, ki je le za pol točke zaostal za ostalim Permanom.

Podrobni izid tekem je naslednji: 1. Kostnapf (župa Ljubljana) 80 točk, 2. Perman (župa Ljubljana) 76,50 točk, 3. Gubijan (Bjelovar) 76 točk, 4. Masle (Ljubljana) 75,50, 5. Žutič (Zagreb) 75, 7. Petac (Kranj) 73,50, 8. Sušnik (Kranj) 69,25, 9. Rakuš (Maribor) 68,50, 10. Medvedek (Maribor) 59,50, 11. Rajčič (Karlovac) 58,50, 12. Sečič (Bjelovar) 57,50, 13. Pakič (Novo mesto) 58,25, 14. Lubej (Ljubljana) 55,25, 15. Burianek (Sušak) 54,50, 16. Benini (Varaždin) 51, 17. Kenk (Sušak) 50,25, 18. Thuma (Kranj) 46, 19. Pavlovič (Varaždin) 45, 20. Skoberne (Celje) 43,75, 21. Reiser (Ljubljana) 42,25, 22. Šorč (Zagreb) 39,75, 23. Pleško (Kranj) 37,50, 24. Ratej 29,75, 25. Grem (Varaždin) 24,50 točk.

V prostem času so si naraščajniki ogledali vse sokolske kakor tudi moderne šolske telovadnice pri nas ter tudi v tem pogledu dobili nekakšen pregled o stanju pri nas, ki je gotovo na prav lepi višini. Poleg tega so tečajniki posetili dve gledališki predstavi in sicer eno v opremi in eno v dramskem gledališču. Ogledali so si tudi vse znamenitosti mesta Ljubljane in lahko smo prepričani, da so odnesli s seboj v domače kraje od nas prav prijetne in vesele spomine.

SPORT

K. A. C. : Ilirija. Po štirih letih bo v nedeljo dopoldne ob 14.30 na topilo v Ljubljani hokejsko moštvo celovskega K. A. C. in prvaka bivše Avstrije. Klub spada med četvorico najboljših klubov Nemčije in je v tej sezoni dosegel že polno odličnih rezultatov, tako doma kakor v tujini. Naša publika to moštvo dobro pozna, saj je vedno odhajalo z izrično zadovoljno, ker je videla lepo in hitro igranje. Ilirijani tudi še niso pozabili nevarnega naprotnika in bodo poizkusili enkrat spraviti zmago v svoji žep. Tekma bo vredna obiska, posebno še, ker bo vstopnina nizka.

Borzna poročila

Curij, 8. januarja. Beograd 10, Paris 8,80, London 16,125, New York 431, Bruselj 69, Milan 21,75, Madrid 40, Amsterdam 229, Berlin 172,50, Stockholm 102,75, Oslo 98,50, Kofanj 83,50, Sofija 425, Bukarešta 215.

Letalska vojna na zapadu

Angleški napadi na nemška pomorska oporišča
Anglija že tretjo noč brez napada

London, 9. jan. a. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja:

Preteklo noč so bombniki vojnega letalstva izvedli uspešen napad na več nemških oporišč vojne mornarice v severozapadni Nemčiji.

London, 9. jan. a. (Reuter). Za tretjo noč zaporedoma niso nemška letala izvedla nobenega napada na Anglijo. V merodajnih angleških krogih smatrajo, da neugodne vremenske prilike, ki vladajo nad letališči na evropskem kontinentu od koder nemška letala običajno izvajajo svoje napade na Anglijo, ne dovoljujejo novih napadov.

Včeraj podnevi so izvedla posamična nemška letala nekaj napadov na razne dele Anglije. Med drugim so bila nemška letala oprežena v bližini Liverpoola. Nemška letala so se pri teh napadih posluževala kritja nizkih oblakov. Eno nemško letalo je bilo nad južno obalo sestreljeno.

Westminstrska katedrala poškodovana

London, 9. jan. a. (Reuter). Uradno poročajo, da je bila ob pričetku nedavnih letalskih napadov na London zopet poškodovana westminstrska katedrala. Več zalogivnih bomb je padlo na streho katedrale. Ceravno so glasniki oddelki takoj intervenirali, je bilo na strehi povzročene nekaj škode.

Bombe so te dni poškodovale tudi mestno hišo v Westminsteru, odkoder pa so bili važni dokumenti že prej odstranjeni.

Izgubljena podmornica

London, 9. jan. a. (Reuter). Admiraliteta javlja, da se je angleška podmornica »Regulus« tako zakasnila, da jo je treba smatrati za izgubljeno. Svoji članov posadke so bili obveščeni.

Ameriški poslanik pri maršalu Petainu

V nastopni avdienci je izročil maršalu Rooseveltovo poslanico — Ameriški živež za francoske otroke v nezasedeni Franciji

ZENEVA, 9. jan. e. Iz Vichyja javljajo, da je maršal Petain večeraj sprejel novega ameriškega veleposlanika admiral Leachyja, ki je ob tej priložnosti izročil maršalu svoja akreditivna pisma. Navzoč je bil tudi francoski notranji minister Flandin. Po opravljenem ceremonijalu se je maršal Petain razgovarjal z ameriškim veleposlanikom, ki je maršalu izročil tudi osebno poslanico predsednika Roosevelta. Izročitvi akreditivnih pism niso sledili običajni govori, ker v novem protokolu Francije taki govori niso več predpisani.

LONDON, 9. jan. e. (Reuter). Na predlog predsednika Roosevelta je angleška vlada pristala, da se v strogo omejenih količinah pod kontrolo ameriškega Rdeče-

ga križa razdeli vitaminska in konzervirana hrana otrokom v nezasedeni Franciji. Ministrstvo za vodstvo gospodarske vojne izjavlja, da ta sklep ni spremenil angleške blokadne politike, kolikor se nanaša na omejitve nezasedene Francije. Za angleško vlado je zadostno jamstvo dejstvo, da je ameriški Rdeči križ prevzel razdeljevanje hrane. Vse zaloge za otroke določene hrane se bodo poslane v določene kraje v nezasedeni Franciji.

Rumunski dezertjerji

BUDIMPEŠTA, 9. jan. a. (Reuter). Madžarski radio javlja, da je več rumunskih vojakov dezertiralo in pribežalo v Bolgarijo.

DNEVNE VESTI

— Čestitka dravske banovine Nj. Vel. kraljevi Mariji. Ban dr. Natlačen je poslal maršalatu dvora v Beogradu nas ednjo brzojavko. Povodom rojstnega dne Nj. Vel. kraljice prosim, da izrazite Nj. Vel. častstvu vsega prebivalstva dravske banovine in moje iskrene čestitke in tolmache na najvišjem mestu čustva neomajne udanosti in zvestobe Nj. Vel. kralju, visokemu kr. domu in domovini.

— Kontrola nad trgovskimi računi. Kr. banska uprava v Ljubljani (referat za kontrolo cen) ponovno poziva vse proizvajalce, uvoznike in veletrgovce, naj pri prodaji predmetov, ki so podvrženi kontroli cen, na vseh računih vidno navedejo datum in številko odločbe, s katero se je v dotičnem računu navedena prodajna cena odobrila po banki upravi. Računi, ki niso opremljeni s temi podatki, se ne bodo upoštevali kot dokazilo pri odobravanju cen in se bo v vseh primerih uvedla preiskava. V interesu trgovcev je torej, da se strogo ravnajo po teh navodilih in da vedno zahtevajo od prodajalcev, naj račune opremlijo z zahtevanimi podatki.

— Industrija o reorganizaciji delavskega zavarovanja. Zadnje čase je postala reorganizacija delavskega zavarovanja posebno aktualna. Izdelanih je bilo več načrtov med njimi tudi eden v ministrstvu socialne politike in drugi v centralnem tajništvu delavskih zbornic. Zda se se tudi industrijske organizacije pozanimale za ta načrta in začele so sestavljati svoj načrt, ki ga bodo kmalu predložile. Industrijske organizacije izjavljajo da so premalo zastopane pri organizaciji delavskega zavarovanja, pri Okrožnih uradih in pri Osrednjem uradu. Predlagajo da bi se Suroz reorganiziral tako, da bi bil čim bolj odpravljen birokratski sistem. V tem nasprotju bi mu naj služile za vzor bratovski skladnici, orani rudarskega zavarovanja. Kakor so delodajalci zastopani v bratovskih skladnicah, tako naj bi bili tudi v drugih organizacijah delavskega zavarovanja.

— Naša industrija proti uvoznim in izvoznim združbam. V novi uredbi o nadzoru zunanje trgovine predvideva se tudi razne zadržane ali družbe uvoznikov in izvoznikov ki bi upravljale uvoz in izvoz. Naša industrija se je izjavila proti ustanavljanju takšnih združb in zahtevala je, da ostane dosedanja ureditev uvoza in izvoza nespremenjena.

— Omejitve prodaj lekarn. »Službene novice« so objavile uredbo o izrečenem-bah in dopolnitvah zakona o lekarnah ter o nadzorstvu nad prodajo zdravil. Najvažnejši je novi predpis, ki določa, da lastnik koncesije za lekarno ne more prenesti podjetja na drugega lastnika.

— Izvoz železa iz mariborske okolice lani. Po statističnih podatkih je bilo lani iz mariborske okolice izvoženo v inoimstvo 592.000 taje v Nemčijo, 238.000 v Švico in 120.960 v Prago.

— Zadržaj so bili uklenjeni številni vlaki. Prometno ministrstvo sporoča, da je železniška uprava prisiljena 15. t. m. ukleniti številne vlake začasnoma zaradi pomanjkanja premoga in maziv. Vlaki bodo uklenjeni na področju vseh železniških direktij. Med važnejšimi vlaki je treba omeniti uklenitev brzega vlaka, ki je vozil pomeč od Zagrebom in Beogradom, in brzega vlaka, ki je vozil iz Beograda ob 11.20. Uklenjen bo tudi brzi vlak, ki vozil iz Zagreba v Split ob 11.05 in ki se vrača iz Splita v Zagreb ob 7.50.

— Rumunija je uvedla v Beogradu zopet poslanstvo. Rumunija je imela v Beogradu doslej samo ambasado, zdaj je pa imenovan za pobaščenege ministra in izrednega poslanika Cadere. Ambasada je spremenjena zopet v poslanstvo.

— Izvoz vina iz Slovenije. Prejšnji mesec je bil zelo živahen izvoz vina iz Slovenije. Izvozilo se nad 3.200 hl delmatinskih vin, ki so bila po 5 do 6.50 din liter pri prodaji na dekelo, pri prodaji na drobno pa po 6 do 8 din.

— Naša gospodarska delegacija v Berlinu. V Berlinu se mudi naša gospodarska delegacija, v nji sta razen ekspertov dr. Ivo Belin, viceguverner Narodne banke, in dr. Dragoslav Mihailović, načelnik oddelka za izvoz direktije za zunanjo trgovino. Delegacija razpravlja z nemškimi pristojnimi ustanovami o važnih trgovinskih zadevah ter plačilnem prometu. Pogajajo se tudi o izvozu naše živine in mesa v Nemčijo. Ob tej priliki bo določena količina in cena za prvo trimesečje tega leta.

— Povečanje delniškega kapitala v naši državi. V preteklem letu je bilo v naši državi ustanovljenih 84 delniških družb z glavno 338.9 milijonov din. Lani je 54 starih delniških družb povečalo svojo glavno na 540.6 milijona din, 16 delniških družb je pa zmanjšalo svoj kapital za 56 milijonov din. Povečanje delniškega kapitala znaša torej lani 823.5 milijona din.

— Uvedba brzega vlaka med Mariborsko in Jucoslavijo. V Zagrebu so se mudili zastopniki madžarskih turističnih ustanov z državnim podtajnikom dr. Balintom Kacsohom na čelu. Sestali so se z zastopniki naših turističnih ustanov in državnih železnic. Ob tej priliki so razpravljali tudi o uvedbi boljših železniških zvez med oboima državama. Ob večjih praznikih, o velikih noči in binkoštih in morda tudi v glavni turistični sezoni, bo uveden poseben brzi vlak, ki bo vozil iz Budimpešte v Zagreb in Split.

— V Sarajevu su uvedene nakaznice za moko, sladkor, riž, olje in kavo. Sarajevska občina je uveljavila nakaznice za življenjske potrebščine, in sicer najprej za moko,

sladkor, riž, olje in kavo, torej za blago, ki ga najbolj primanjkuje. Natisnili so 20.000 nakaznic, kolikor je družin v Sarajevu. Nakaznice bodo razdelili prihodnji teden.

— Naša ladja v službi Rdečega križa. V Splitu je bila konferenca v strokovni zvezi mornarjev, ki so se je udeležili zastopniki mornariških in sindikalnih organizacij in Jadranske straže. Na konferenci so razpravljali tudi o zaposlitvi našega parnika »Hercegovina«, za potrebe mednarodnega Rdečega križa. Vsi parniki, ki bodo v službi Rdečega križa, bodo označeni s posebno zastavo in uživali bodo mednarodno zaščito. Na konferenci so razpravljali o zaščiti naših mornarjev na ladjah, ki bodo prepuščene mednarodnemu Rdečemu križu.

— Parnik »Srebrnen« izgubljen. Pred tedni je nasledel parnik »Srebrnen« in del časa so si prizadevali, da bi ga rešili. Zda se pa opustili vsa reševalna dela, ker je ladja dokončno izgubljena. Krma ladje se je odtrgala in utonila. Parnik se je že skoraj povsem potopil.

Danes ob 20. uri gostuje
v KINU MOSTE
GLEDALSKI ODER SOKOLA
ZG. ŠIŠKA z burko
»Vaška Venera«
Vabljeni!

— Zagonetka parnika »Dušmitor«. Ze pred tedni se je razširila v Dubrovniku vest, da je nekje na oceanu utonila dubrovniška ladja »Dušmitor« z vso posadko vred. Lastniki niso prejeli dolgo nobene vesti o ladji in mislili so, da je izgubljena. Pozneje so pa začele krožiti vesti, da je posadka rešena in da je ladja le neznatno poškodovana. Te dni so pa prejel brzojav, ki ga je poslal iz pristanišča Kismajro v italijanski Somaliji na tej ladji zaposlen mornar Barošić, da je zdrav in živ. Naše oblasti so uvedle preiskavo, da končno doženejo kaj se je zgodilo z ladjo in posadko.

— V kanalu Ljubac je utonila jadralnica »Nevidjane«, ki je vozila iz Obrova v Zader dva vagona kož. Lastnik jadralnice Kuzma Kapović in dva mornarja so se rešili. Jadralnico je zajel močan veter in ker je bila preobremenjena, je udarila ob skalo ter močno poškodovana utonila.

— Poroka dr. Bičanića, ravnatelja Zavoda za zunanjo trgovino. Včeraj dopoldne je bila v Zagrebu skromna poroka dr. Rudolfa Bičanića, glavnega ravnatelja Zavoda za zunanjo trgovino v Beogradu in znanega hrvatskega gospodarskega delavca. Poroki se je z gđ. Štefco Vajkaj, uradnico Gospodarske Sloge. Priči sta bila podpredsednik vlade dr. Vlado Maček in dr. Anton Valčić, zdravnik Merkurjevega sanatorija. Poroki so prisostvovali številni znanci in prijatelji dr. Bičanića.

— Konferenca o ribištvu. V soboto bo v Zagrebu v prostorih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo konferenca o ribištvu. Konferenco je sklical Zveza ribiških združenj Gospodarske Sloge in nanjo so povabljene številni zastopniki pristojnih ustanov. Na konferenci namenjajo urediti vsa vprašanja našega pomorskega ribištva.

— Naša ladja vžig turški tobak v Ameriko. Iz grškega pristanišča se odpravlja naša tovorna ladja »Predsednik Kopačič« s tovorom turškega tobaka v Zedinjene države. To blago je bilo najprej prepeljano v Trst, od koder bi ga naj prepeljala v Ameriko neka italijanska ladja. Zaradi vojnih razmer so pa tobak prepeljali na Sušak in prevoz je bil poverjen naši ladji.

— Radijska postaja na Visu, 7. t. m. je bila že druga pismena licitacija za postavitev radijske postaje na ultrakratke valove na hribu Sv. Andrija na otoku Visu. Proračunska vsota znaša 311.807 din. Tu di druga licitacija je bila brezuspešna. Prijavil se ni niti en ponudnik.

— V Zagrebu boleha 1500 delavcev za hripjo. V Zagrebu se je o božicu razširila epidemija hripje. Po podatkih zagrebskega Okrožnega urada za zavarovanje delavcev je zbolelo za hripjo od božica okrog 1500 delavcev. Urad ni bil pripravljen na epidemijo in ne more zmagovati dela. Zelo je pa tudi finančno obremenjen, ker mora izdajati na teden okrog 100.000 din za bolniške podpore več kakor doslej.

— Tatvina na železniški prgi. Iz ograjenega skladišnega prostora ob železniški prgi na Jenjenah so blizu Ceste kralja Petra odnesli zlikovci 18 delov tirnih stolpcev iz litega železa, težkih po 20 kg. Tatovi so razbili tudi nekaj dimniških cevi in spravili s poti večje komade. Železniška uprava je oškodovana za več tisočakov.

— Tečaj za mizarje (obratno knjigovodstvo, kalkulacija, sestavljanje proračunov itd.), ki ga bo priredil Zavod za pospeševanje obrta zbornice za TOI, se bo pričel v tork 14. januarja v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani (prilijece soba št. 3) ob 18 zvečer. Ker je še nekaj mest prostih, se prijave še sprejemajo in sicer pri Zavodu za pospeševanje obrta ali pa na večer otvoritve tečaja pri g. predavatelju.

— Nesreča nikoli ne počiva. 11 letni rudarjev sin Dušan Babič iz Kisovca se je smučal na bregu nad vasio, pri tem pa je padel in si zlomil levo nogo. — 52letni posetnik Ivan Burkelica iz Komende je padel doma do stopnicah in se hudo poškodoval po nogah ter rokah — 12letni posetnikov sin Janez Lončar iz Horjula si je dalj opravka pri slamoreznici, ki mu je

odrezala prste na desni roki. — Zena sprevodnika cestne železnice Hilda Pokorn se je včeraj z otroci sankala na Sisenskem hribu, kjer je padla in si poškodovala levo nogo. — V bolnico so pripeljali tudi 26letno kuharico v policijski menzi v Lipevičev ulici Angelo Drobnič ki je padla v kuhinji in si nalomila kost na levi nogi.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in južno vreme. Včera je deževalo v Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku 12, v Kumboru 10, v Splitu 9 na Rabu 8, na Visu 7, v Sarajevu 3, v Beogradu 2, v Ljubljani 0.6, v Zagrebu -1.0, v Mariboru -3.3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.3, temperatura je bila -1.4, na aerodromu -3.4, v Mariboru -5.0, v Zagrebu -3, v Beogradu in Sarajevu 0.0, na Visu 3, v Kumboru in Dubrovniku 5, na Rabu 4.

Iz Ljubljane

— Drsalna prireditve Hlirje v korist zimke pomoči je zaradi neugodnega vremena preložena na jutri v petek ob 18.30. — Akademijska za zimsko pomoč, bo jutri ob 20, v operi. Razkošen spored in številni odlični izvajalci jamčijo za popoln umetniški užitek. Pohitite z nakupom vstopnic v predprodaji pri operni blagajni. — Sadjarsko in vrtnarsko društvo na Vtču ima drevi ob pol 8. prvo predavanje v letošnji sezoni. Predaval bo g. Brecejnik o sadnih sortah. Predavanje bodo spremljale barvaste slike. Naslednje predavanje bo prihodnji četrtek.

— Nova grobova. Včeraj je umrl v Ljubljani po dolgi bolezni splošno znani in spoštovan dimnikarski mojster g. Josip Bevc, star šele 43 let. Pokojnik zapušta soprogo go. Pavlo, roj. Rogelj in štiri otroke. Pogreb bo jutri ob 15.30 z žal, kapele sv. Nikolaja. — Sneli je umrl sooni slikar in častni član ljubljanski g. Zgonc Anton v starosti 63 let. Pogreb bo jutri ob 14.30 z žal. — Pokojnikoma blag sponila, žalujočim naše iskreno sožalje!

— S'kol i na Tab'ru obvešča svoje članstvo, da je umrl njegov dolgoletni član Josip Bevc, dimnikarski mojster. Poziva obenem članstvo, naj spremi pok. brata na zadnji poti v čim večjem številu v civilu z znakom. Pogreb bo jutri ob pol 16, z žal iz kapele sv. Nikolaja.

— Gasilska četa Ljubljana-mesto javlja tužno vest, da je umrl njen dolgoletni član tov. Zgonc Anton. Pogreb pokojnega bo jutri ob pol 15, z žal, kapelica sv. Jakoba.

— Delodajalci, ki plačujejo uslužbenški davke v davčnih znakih naj predložijo v januarju pristojni davčni upravi za mesto Ljubljano v predel knjižice uslužbe skega davka za l. 1940. Če ne bodo predložili knjižice, se bo proti njim postopalo po čl. 139 odnoso v primeru davne utaje po čl. 142 zakona o neposr. davkih.

— NA VSAKO MIZO LASKO PIVO!

— Anglško društvo v Ljubljani sporoča, da bo v ponedeljek 13. t. m. predaval pod njegovim okriljem profesor na Britanskem inštitutu v Beogradu g. Roberts, o »Wallaceu«. Predavanje bo v angleščini in sicer ob 18. v beli dvorani hotela Union, 8-n

— Gospo ministrstvo zabavno in duhovito Nusičev veselejšro bodo ponovili v Sentjakobskem gledališču sedmič v soboto 11. in nedeljo 12. t. m. ob 20.15. Pri sobotni predstavi bo proslavil svoj stoti nastop eden najboljših in najpospešnejših igralcev odra g. Ernest Evpyer. V teku svojevar parietnega udeleževanja na Sentjakobskem odru je postavil Evpyer na oder zrel, umetniško dobrane like, ki so ostali vsem, ki so jih videli v živem spominu. Omenimo le nejkovega Ba antača v Golarjevi »Vdovi Rošind«, berača Andraža Hudopiska v Murnkovi igri »Matjažev Matjaž«. Tudi vloga uja Vase, ki si jo je izbral za svoj stoti nastop, je izobilkoval do potankosti in predstavlja ta vloga doslej višek njegove ustvarjalne moči.

Vabimo občinstvo, naj s številnim obiskom počasti delo mladega priljubljenega igralca. Ker so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane in vselet mnogo ljud ni dobilo več vstopnic, jih kupite že vnaprej od danes dalje v Mestnem domu.

— Gregorčič-Gruntarjeva knjižnica je izpopolnjena z najnovejšimi knjigami današnje literature, posebno pa še z mladinskimi. Pridite in vpišite se v knjižnico od torkih, četrkih in sobotah ob 4. do 8. zvečer in v nedeljah od 9. do 12. dop.

— Prihodnji klavirski koncerti bo v ponedeljek 13. t. m. v mali filharmonični dvorani. Ta večer bo nastopila odlična jugoslovanska pianistka gđ Branka Musulin, ki je izšla iz zagrebske glasbene akademije, kjer je bila izvrstna sojenka prof. Stančiča. Gđ Musulinova uživa že danes velik sloves, ker je izreden talent. Na njen koncert še posebno opozarjamo. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice, 599-n

— Suknje krađe. Anton Horvat, doma iz Zagradca pri Zužemberku, je prišel po opravihi v Ljubljano in nato zavil v gostilno Lloyd na Sv. Petra cesti, kjer je

nekaj časa posedel. Pri tem je premalo pazil na svojo črno 1300 din vredno suknjo, ki mu jo je za njegovim hrbtom snel z obešalnika neznan tat. — Pavla Planinšek pa je prijavila, da ji je neznan tatla ocesnela 3200 din vreden, črn zimski plašč z velikim kožuhočinastim ovratnikom in sicer iz čakalnice dentistske v Sebeurgovi ulici 1.

— Ukradena kolesa. Izpred hiše št. 84 na Tržaški cesti je nekdo odpeljal Ignacu Verbiču 1500 din vredno, črno pleskano kolo znamke »Diamant«. Izpred Kavčičeve prodajalne na Vodnikovem trgu je tat ukradel Josipu Gruberju 800 din vredno črno pleskano kolo neznane znamke. — Iz veže na Celovski cesti 160 je bilo ukradeno Francu Koccu 700 din vredno, zeleno pleskano kolo znamke »Tajfun«. — Z dvorišča kina na Kodeljevem pa je bilo ukradeno Ivanu Oblaku 700 din vredno, zeleno pleskano kolo znamke »Pax«.

— Ukradeni vozček. Iz lope na šmarinski cesti v bližini mitnice je te dni odpejal neznan zlikovec štirikolesni ročni vozček, last Ivana Riglerja. Tat je naložil na vozček tudi majhno mitzico iz trdega lesa, ki je bila v lopi in vse skupaj najbrž provali v okolici mesta. Rigler je oškodovan za 600 din.

— Zadnji dnevi »Balajake« v kinu Unionu. Opozarjamo občinstvo, da bo prelepi film »Balajaka«, ki je doživel v Ljubljani ogromen triumf, samo še par dni na sporedu kina Uniona. Film mora v druga mesta, kjer ga istotako željno pričakujejo. Zato naproša uprava kina Uniona vse, ki si se nameravajo ogledati edinstveni film, naj store to brezopojno danes, ker bo sicer pozno! Vstopnice se sedaj že z lah-koto dobe, ker pri blagajni ni nobenega navala. Za »Balajako« sledi v kinu Unionu prekmur, na letošnji benečanski bien-nali s prvo nagrado ocenjeni film »Dunja« — postarjava hča. Ta film je napravljen po motivih Puškinove nesmrtno novele ter predstavlja eno največjih nemških filmskih umetnin zadnje dobe. V filmu igra vlogo ruskega postarja sloviti Heinrich Georg, najboljši nemški karakterni igralec in vlogo njegove miade, lepe hčerke Dunje naša rojakinja, doma iz Slav Broda, Hilda Krahova. Film je bli v Zagrebu skoro 4 tedne nepretrgoma predvajan v premieri, kar je zadosten dokaz o visoki umetniški kvaliteti tega edinstvenega filmskega dela. Kakor »Balajaka« tako bo tudi »Dunja« navdušila ljubljansko kinopubliko, kajti zasluži v vsakem oziru najvišje priznanje 323

— Rевна raznaška je izgubila v soboto popoldne bankovce za 100 din, ki ni bil njena last. Pošteni najdižel naj ga odda v uravi »Slov. Naroda«.

— Izgubila se je pokromana zapesna ura na pot od Zltnikove ulice, po Tržaški cesti do Bleiweisove ceste. Odda naj se proti nagradi v Rožni dolini, cesta VIII-12, na naslov Sedej.

— Nizke cene — prijetna zabava, to vse je združeno na XVII. »hrisinski plesu ki bo v soboto 11. t. m. v Kazini. Obleka poljubna. Pridite, ne bo vam žal!

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Četrtek, 9. januarja: Cigani. Red B.
Petek, 10. januarja: zaprto.
Sobota, 11. januarja: Kroc s kredo. Izven.
Nizžane cene od 20 din navzdol.
Nedelja, 12. januarja: Ob 15: Cigani, Izven. Nizžane cene od 20 din navzdol.
Ob 20: Romeo in Julija. Izven. Nizžane cene od 20 din navzdol.

OPERA
Začetek ob 20. uri
Četrtek, 9. januarja: Carmen. Red četrtek.
Petek, 10. januarja: Akademija v korist zimke pomoči. Prireditve Zdrženja gledaliških igralcev in Ljubljanske filharmonije. Izven.

Abonente reda četrtek opozarjamo, da bodo imeli drevi namesto napovedanih »Veselih zen Windsorskih« Bizetovo opero »Carmen« s Kogejvo v naslovni partiji. Sprememba repertearja je bila nujno potrebna zaradi obolenj v opernem ansamblu.

Na akademiji za zimsko pomoč, ki jo bosta priredili Zdrženje gledaliških igralcev in Ljubljanska filharmonija jutri zvečer v operi je naslednji spored: P. I. Čajkovskij: Jolanta, arija kralja, poje F. Lupša, M. Klopčič; Mary se predstavi in M. Kranjc; Kost. Bere Mira Danilova, O. Nicolai: Veselje žene windsorske, arija in O. Dev: Kangijica. Poje Valerija Heybalova. I. Cankar: Martin Kačur, župnikova pridiga. Bere Fr. Lipah. A. Rahmaninov: Prelude, pleše B. Pilato. M. Vilhar: Mornar, poje M. Dolinaric. O. Zupančič: Vsak po svoje in O. Zupančič: Vesela pomladna epistola. Bere M. Šaričeva. C. Saint-Saens: Samson in Dalia, arija in A. Lajovic: Zavela je roža. Poje Milla Kogejeva, Sr. Kosovel: Starka za vasio, in M. Klopčič: Drejnik Andrej govori. Bere Slavko Jan. I. Sibelius: Valse triste, plešeta E. Moharjeva in B. Pilato. L. M. Škerjanc: Vizija in I. Hatze: Serenada. Poje Ivan Franci. — Odmor. — P. Mascagni: Velikonočni zbor iz opere

»Cavalleria rusticana«. Izvaja orkester Ljubljanske filharmonije pod vodstvom dirigenta dr. D. Švare s sodelovanjem opernega zbora in Tee Labošev. D. Zebre: Vizija, orkester Ljubljanske filharmonije pod vodstvom dirigenta D. Zebreta. A. Dvořak: Karneval, uvertura, izvaja orkester Ljubljanske filharmonije pod vodstvom dirigenta D. Zebreta. Pri klavirju dirigenti: A. Neffat, R. Simoniti, N. Štritof in dr. Švara. Začetek ob 20., konec po 22.

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 9. januarja: Julijan, Bazilisa.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Zena s trojnim življenjem
Kino Sloca: Mr. Moto — Rumena reka
Kino Union: Balajaka
Razstava akademjske slikarja Dušana Petriča v Obersnelovi galeriji, odprta od 8. do 18.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahrenov, Kongresni trg 12, Komotar, Vič Tržaška cesta 48.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru ter SPD 9. januarja 1941

Radeče-Pilnica 870 m: —9, megleno, 48 snega, pršič, skakalnice 15, 25 in 40 m uporabne

Planica-Slana 950 m: —8, megleno, 60 cm snega, pršič, drsališče uporabno

Podkoren 800 m: —8, oblačno, 45 cm snega, pršič

Dovje-Mojstrana 650 m: —5, oblačno, 40 cm snega

Pokljuka 1500 m: —7, sneži, 70 cm snega, pršič

Bled 501 m: —3, oblačno, 40 cm snega, pršič

Radovljica 470 m: —4, oblačno, 35 cm snega, drsališče uporabno

Bohinj-Zlatorog 530 m: —4, sneži, 60 cm snega, pršič

Dom na Komni 1520 m: —5, sneži, 135 cm snega, pršič

Dom na Krivavcu 1700 m: —4, sneži, 60 cm snega, pršič

Koča na Veliki planini 1558 m: —4, sneži, 50 cm snega, pršič

Jezersko 890 m: —4, sneži, 32 cm snega, pršič

Poljzevo 620 m: —5, oblačno, 23 cm snega, pršič

Rimski vrelci 530 m: —4, sneži, 45 cm snega, pršič

Koča na Pesku 1382 m: —4, sneži, 35 cm snega, pršič

Mariborska koč 1030 m: —4, oblačno, 45 cm snega, pršič

Maribor 274 m: —4, sneži, 16 cm snega, pršič

Mozirica koč 1344 m: —4, sneži, 45 cm snega, pršič

8. januarja 1941

Sv. Miklavž na Gerjancih: —3, jasno, 33 cm snega, pršič

Koča pod K'p' 1377 m: —10, jasno, 70 cm snega, pršič

Senjorjev dom 1522 m: —7, jasno, 50 cm snega, pršič.

Še ena žrtev železniške nesreče pri Ozlju

Mokronog, 8. januarja.

Družina Janeza Povščica iz Dolnje Lakenca št. 6 je pogrešala svojega rednika in skrbnika že od ozalske železniške nesreče. Lani 15. marca je bil Janez Povščič poklican na orožne vaje v Karlovec, kamor je pravočasno odpotoval. Ker je bil nekaj bolhen, je žena Marija mislila, da se bo zaradi bolezni prej vrnil. Odkar je odšel, pa ni bilo več duha ne sluha za njim. Ker se ni oglasil z nobenim pismom, niti se ni vrnil, ko je poteklo 28 dni, za kolikor časa je bil poklican na orožne vaje, je žena mislila, da je moral mož še nadalje ostati pri vojakih. Ko je tako poteklo že več tednov, ne da bi dobila kako obvestilo, je pričela žena pozvedovati, kaj je z možem, začela je tudi sumiti, da je bil morda tudi njen mož med ponesrečenci velike železniške nesreče pri Ozlju, vsa pozvedovanja pa so ostala brezuspešna. Niti od orožništva, na katero se najprej obrnila, niti od vojaške oblasti ni dobila nikakega odgovora. Šele pred kratkim je prejela od orožnikov v Mokronogu obvestilo, da je bila njena sumnja upravičena in da je njen mož res postal žrtev velike nesreče. Po opisu obleke in spodnjega perila so mogli dognati identiteto ponesrečenca. Te dni je tudi prejela mrlški list, ki potrjuje žalostno dejstvo, in obvestilo, da je ponesrečeni mož pokopan na pokopališču v Ozlju. Tako je končno usoda ubogega pogrešanca ugotovljena. Zapustil je poleg žene pet otrok v starosti od 4 do 13 let.

Potrli od nelazmerne žalosti sporočamo v svojem in v imenu odsotne sestre Josipine poj. Mufich, da je naš preljubi soprog, ata, brat, nečak, svak in stric, gospod

Josip Bevc

dimnikarski mojster

danes ob 9. uri dopoldne umrl v splošni bolnici po težki bolezni, v 44. letu starosti.

Pogreb blagopokojnika bo v petek 10. januarja ob pol 4. uri popoldne z žal, kapele sv. Nikolaja, k Sv. Križu, kjer ga bomo položili k večnemu počitku v rodbinski grob.

V Ljubljani, dne 8. januarja 1941.

PAVLA BEVC roj. ROGL, soproga;
MAJDA, LJUBO, CICI, DRAGICA, otroci;
Ing. LADISLAV BEVC, brat;
Rodbine: BEVC, ROGL, GORENC, LUZAR, MUFICH, SKET in ŠEST.

Užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanom, da je odšel v večnost naš blagi oče

Zgonc Anton

sobni slikar, častni meščan ljubljanski

v 63. letu starosti, previden s sv. zakramenti.

Na zadnji poti ga pospremimo v petek, dne 10. t. m. ob 1/2. z žal na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne

Za zdravo rast naše mladine

Jadranska straža hoče tudi letos poslati čim več siromašnih otrok na Jadran

Burna doba nam dan za dnem zastavlja mnogo novih vprašanj in najbolj pereče med njimi je gotovo naslednje: Kako bomo poskrbeli, da bo naš mladi rod, up naše narodne bodočnosti, kolikor mogoče najmanj prizadet prestal tegobe vojne dobe? Kakor koli je poglavito vprašanje izdatne prehrane, prav tako se je v teku 20 let izkazalo za posebno koristno, da se oslabele mladine v poletnih dneh okrepimo na soncu. Naravnost čudotvorno vplivajo na oslabele mladine počitnice na našem Jadranu. Krajevni odbor Jadranske Straže v Ljubljani že dve desetletji po vseh svojih močeh vsi to prekorišno nalogo, da čez leto zbira sredstva, s katerimi potem omogoči znatnemu številu šibke ljubljanske mladine okrepitve na primorskem soncu in v Jadranskem morju. Številna pisma, polna tople hvalečnosti, pričajo o blaginji prizadevanj krajevnega odbora Jadranske Straže v Ljubljani. Toda se zgornje od pismenih zahval je zdravstveno stanje tistih, ki so že dorasli v fante in dekleta in se toplo spominjajo počitnic, katere so preživeli na primorskem soncu in v objemu Jadranskega morja.

Jadranska Straža v Ljubljani kljub hudim časom ne bo odnehala od te svoje plemenite naloge. Predobro ve, kako pogosto dandanašnji trkajo predstavniki in predstavnice dobrodelnih društev na vrata in srca premožnejših ljubljancev. Dobro ve, kako po vseh svojih možnostih darujejo posameznika podjeteja v plemenit namen. Kljub temu je Jadranska Straža prepričana, da njena letošnja prošnja ne bo zavrnjena. Te dni razpošlje krajevni odbor JS v Ljubljani posameznim premožnejšim meščanom in uglednim tvečkam prošnjo, naj podprejo ob priliki letošnje tradicionalne prireditve, ki bo 8. februarja zvečer na Taboru odobrovo blagajno, da bo lahko na pomlad izkazala primerno vlogo za letovanje zraka in sonca potrebnih ljubljanskih otrok na Jadranskem morju. Krajevni odbor Jadranske Straže v Ljubljani toplo naproša vse, ki bodo njegova pisma in prošnje prejeli: ne zavrzite jih, ustrezite kolikor morete, prispevajte v sklad, da se bo zraka in sonca potrebna mladini okrepila pri neizčrpnem viru zdravja na Jadranu!

Pomagajmo revnim jetičnim!

Se so dobra in plemenita srca. Zlasti med Slovenci, čeprav smo razmeroma siromašni in ne razpolagamo z dobrinami kakor drugi, ki imajo vsega na pretek. Toda velikodušni smo in mehkočuteča srca imamo.

Vsak dan čitamo o zbirkah za dobrodelne namene. Smrti primeri zaslužnih mož bode k novemu življenju in lajšajo budo ubogim in zapuščenim. Ta vsega priznanja vreden pojav smo imeli priložnost ugotoviti posebno ob izgubi velezašlužnega našega dr. Antona Korošca. Društvo slepih, Društvo gluhonemih, Družba sv. Cirila in Metod, Unija za zaščito dece, Rdeči križ in mnogo drugih koristnih humanitarnih ustanov s ljubljanskimi reži vred je bilo deležnih izdatne po-

moči v denarnih in drugačnih prispevkih. In prav je tako. Obstoj in uspešno delovanje vseh teh organizacij sta odvisna v prvi vrsti od podpor dobrošernih javnosti. Kadar bi odrekali javnosti, bi bilo več ali manj izpodrežano tudi delovanje teh ustanov.

Vendar pa moramo pri tej priliki podčrtati tudi ogromne potrebe protijetičnih skrbstvi, ki je osredotočeno v delovanju Protituberkulozne zveze v Ljubljani. Namen in cilji te organizacije so znani: pomagati siromašnim jetičnim bolnikom in njihovim družinam.

Na žalost pa so le redki tisti, ki se spominjajo izven vsakoletnega protituberkuloznega edna te važne človekoljubne organizacije s kakšnim prispevkom, čeprav

se vrste v našem življenju dogodki, katerih pomen bi moral naravnost podpirati pot k dobroti. Poroke, krsti, smrti primeri itd. naj bi zlasti pri imovitejših slojih ne bili nikdar pozabljeni, preden se nismo dejanski oddolžili revnim jetičnim bolnikom. Tudi smrt našega največjega Slovenca in Jugoslovana dr. Korošca bi morala odjekniti v spominu na potrebe protijetične borbe. Se živi med nami njegov duh in ne bo nikdar zamrl. In še vedno trka in bo trkala Protituberkulozna zveza na usmiljena in dobra srca spominjati se siromašnih jetičnih bolnikov in darujete! — Protituberkulozna zveza v Ljubljani (Ček. rač. Pošt. hranilnice št. 15-531).

Iz Celja

— **Septet bratov Živkovič** iz Maribora priredi drevi ob 20. v mali dvorani Celjskega loma koncert umetnih in narodnih pesmi. Udeležite se koncerta v čim večjem številu!

— **Zanimivo predavanje.** V ponedeljek 13. t. m. ob 20. bo predaval na ljudskem vseučilišču univ. prof. dr. Andrej Gosar iz Ljubljane o temi »Cene in njihova vloga v modernem življenju«. Opozorjamo na to zanimivo in aktualno predavanje.

— **Strokovna nadaljevalna šola v Celju.** Šola učiteljskega zbora bo v ponedeljek 13. t. m. Upravitelj.

— **Ne kopite zalog vžgalic!** Ker so se raznesle neosnovane govorice, da se bodo vžgalice podražile, so začeli ljudje v izredno veliki meri kupovati vžgalice. Glavna zaloga v Celju je prej prodala vsak dan povprečno 4.000 škaflic vžgalic, v torek pa je to število poskočilo kar na 35.000! Ta pretirani nakup vžgalic je docela neupravičen, ker se vžgalice po izjavi na pristojnih mestih ne bodo podražile. Posledica prevelikega nakupovanja in kopičenja zalog vžgalic pa bi bila, da bi vžgalice zma. kalo in bi velik del prebivalstva ostal brez njih po krivdi onih, ki si po potrebnem nabavljajo vžgalice za velike domače zaloge.

— **Tri nesreče.** Na Sp. Hudinji pri Celju si je osemletni rejenec Josip Veber v ponedeljek pri padcu zlomil levo nogo v gležnju. Istega dne se je ponesrečil 18letni delavec Franc Krumpačnik s Planine pri Ljubnem. Pri delu je padel nanj hlood in

mu zlomil levo roko v komolcu. Na Poljanah pri Rečici ob Savinji je slomoreznica zgrabila 23letnega hlapca Josipa Brezovnika in mu zlomila desno roko. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Iz Trbovelj

— **Opozorjamo prijatelje** smuškega sporta, da bo prireči smuški odsek SPD. Trbovlje nov smučarski tečaj na Mrzlici, ki se bo pričel 9. t. m. popoldne. Tečaj bo vodil znani smuški učitelj g. Ivan Gorjup. Snežne razmere na Mrzlici so ugodne. Za postrežbo je v oblini meri preskrbljeno v planinskem domu. Prijave sprejema vodstvo tečaja na naslov g. Riharja, učitelja v Trbovljah.

— **Namesto vencev** na grob pok. Josipa Haučka sta darovala stavbno podjetje Božić 300 din za občinske reveže mesar g. Jos. Plevčak pa 100 din I. deški šoli na Vodah za revno ljudskošolsko decu.

— **15.000 kg krušne moke** je te dni razdelila trboveljska občina najbolj potrebnim občanom. Moka je seveda namah posla, kajti potrebe našega industrijskega kraja s številnim prebivalstvom so mnogo večje, zlasti se če računamo, da so tri četrtine občanov rudarji z družinami, ki jim je kruh glavna hrana. V kratkem bo občina prejela še 20.000 kg enotne moke, ki bo prav tako razdeljena med najbolj potrebne. Vse to seveda pa še daleč ne bo dovolj, če se pomisli, da Trbovlje pri zelo ekonomski razdelitvi tega prepotrebne hrane rabi na leto najmanj 20 vagonov moke! Kolikšni ki se je odredil z racionalizacijo moke za posameznika bo za rudarja pri njegovem težkem delu, mnogo orenjež in nastaja za naše rudarske rešitve vprašanje kaj naj številnim rodbinam zlasti pri sedanjih draginjah nadomešča vsakdanji kruh. Za industrijska središča naj bi se kljub racionalizaciji posebno poskrbelo za zaoštrne količine moke! Preskrbovalni občinski urad je že v polnem poslu. V nedeljo dopoldne bodo na posebnem sestanku, ki ga je sklical urad razmetrivali o nadreditvi ukrepov da bi se

Trbovlje preskrbelo čim izdatnejše z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami!

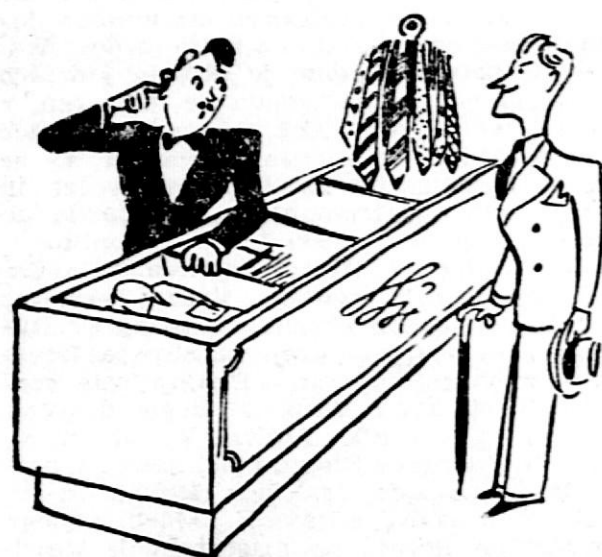
Iz Zagorja

Planinsko društvo v Zagorju bo priredilo tudi letos svojo tradicionalno veselico in sicer 18. t. m. v vseh prostorih Sokolskega doma. Kakor običajno bo ta prireditev ena najuspešnejših, saj bo oblikovalcem preskrbljena nepričakovana zabava in presenečenja. Znano je pa tudi v em prijateljem naših lepših planin, kaj vse je treba urediti pri koči na Sv. Gori, za kar so potrebna posebna sredstva. Prijatelji planin, pridite polnoštevilno!

Čudna zakonska zveza

Med ploščatimi kamni na obali Sredozemskega morja živi zelen črv, ki se ne prestano giblje in izpreminja. Zda je podobna tenkemu motvozu, dolgemu dobrega pol mera, zda zopet se skrči v klobasico, podobno prstu. Pod kamnom najdemo debelo vročico, vso posuto z drobnimi bradavicami. Vročica se zda napne, zdi zopet raztegne, in iz nje se prikaže črv. Ta žival se imenuje Bonellia ali ščestnasta zvezdica. Naravoslovci dolgo sploh niso vedeli, kam bi jo uvrstili. Slednjič so se zedinili v tem, da spada med črve.

Ugotovili so, da je črv prav za prav samo kratek napihnen mešček, došim je dolga zelena neprestano izpreminjajoča se nit samo njegov hrbec. Potem so našli v črvu želodček, črevo in jajcevod, v njem na skoraj vedno drobne parazite. Jajcevod v vseh preiskanih živalcih je pričal, da so to samice. Kakšen je pa samec tega čudnega bitja? Nikoli niso našli robene živalice, ki bi jo mogli smarati za samec. Zdelo se je, da so samci nevidni. Šele čez več let so prišli naravoslovci na to, kar so dolgo z vso vnemo iskali. Drobni paraziti, živeči v telesu velikih samice, so v resnici njihovi samci. To je pač čudna zakonska zveza.

Dajte mi 3 metre samoverznic!

Kdo bi tako kupoval, namesto da bi vprašal po kakovosti!

Pri nakupu žarnic zahtevajte izrecno le kvalitetno TUNGSRAM-KRYPTON žarnico:

Ista da več sončnim žarkom podobne svetlobe in porabi pri tem mnogo manj toka!

BOLJŠA LUC, MANJSI STROŠKI!

TUNGSRAM
Krypton

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob težki izgubi preljubljene soproge, odn. mame, gospe

Marije Dolenc, roj. Schnerch

izrazili svoje sočustvovanje, naju ustno ali pisмено tolažili, pokojnico spremili na njeni zadnji poti, ji položili na grob krasno cvetje, gg. oevcem Akademskega pevskega zbora za ganljivi žalostinki, — vsem in vsakomur izrekava svojo najiskrenejšo zahvalo.

Več svetih maš za mir in pokoj duše nepozabne pokojnice bo po njeni lastni odredbi darovanih v Križankah; prva bo ob 8. uri zjutraj dne 10. januarja t. l.

LJUBLJANA, dne 8. januraja 1941.

Mag. pharm. MARIJA DOLENC

Prof. dr. METOD DOLENC

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TRGOVINA »EDO« CEVLJI
Prešernova 48
Vam postreže v modi, kvaliteti in po najnižjih cenah! Priporočila se

EDO CEVLJI 60 L.

OGLASUJ

»Slov Naroda«

MREŽE ZA POSTELJE
tobite najceneje v Komenskega ul. 34. Izdelovanje posteljnih čičnih vozlov. Rabljenje sprejemno v popravilo. 292

KUŠEJE
END
VEČERNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

SLUŽBE

GOSPODINJA
dobra kuharica, čista, varčna n zanesljiva išče službo pri starejšem gospodu samcu ali vdovcu. — Ponudbe na upravo lista pod »Varčnac«. 291

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TRGOVSKO HISO

enonadstropno, z dobro vpeljanjo trgovino v obsejnim pasu zaradi pomanjkanja gotovine takoj prodam. — Ponudbe na upravo pod 2. P. 2991

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

KUPIM AVTO

kabriolet ali limuzino srednje velikosti, samo prvovrsten in eleganten voz. — Aleksander Radanović, Okučani, Banovina Hrvatska. 330

POZOR!

Kupujem rabljene čevlje, da so le zadnji deli v dobrem stanju. Kupujem tudi snežke in galoše. KLAVER, Vošnjakova 4. 333

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

VEČJO KOLICINO

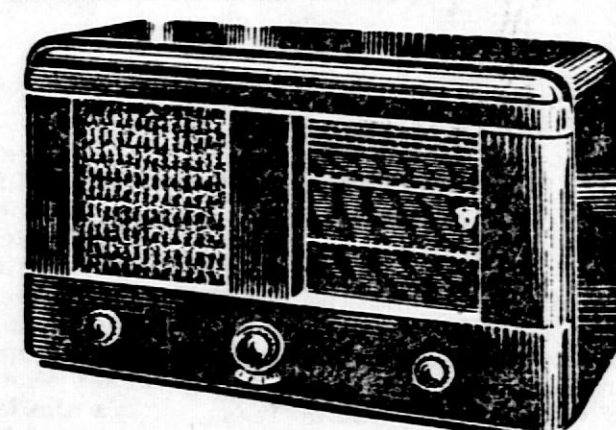
BUKOVIN DRV
suhih, pol suhih in svežih proda Knez — Tržišče. 329

POZOR!

Imam v zalogi ženske gumaste škornje in otroške galoše. Popraviljam gumasto obutev. — KLAVER, Vošnjakova 4. 333

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa.
Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION
RADIO. 150

RADIO d. z o. z., LJUBLJANA,
Miklošičeva cesta 7.

RADIOVAL, LJUBLJANA,
Dalmatinova ul. 13.

ANTUN BREMEC, CELJE
Miklošičeva ulica 2.

L. LUSICKY, MARIBOR,
Koroška cesta 11.

A. E. Fielding

Črna mačka

prinaša srečo

Roman

— Vem, to je tvoja teorija, — je dejala Agnes nekam prezirljivo. — Toda v resničnem življenju, celo v vsakdanjem življenju, je morile... — umolknila je, ker ni vedela, kaj naj reče.

— Je kaj? — je ponovila Nica.

— Mislim, da je ta debata povsem neumestna, — je dejala suho. To je bila njena običajna fraza vedno, kadar si ni znala pomagati iz zadrege. — Zda moramo storiti Henryju samo to uslugo, da policiji ničesar ne povemo, skratka ničesar.

— Draga Agnes, kolika škoda, da to ni bil zločin. Znala bi izredno dobro pomagati zločincu, — je zamrmrala Nica suho. — Vendar se pa strinjam s teboj, da ni treba prositi policije, nanj išče pri Gaskellovih anonimno pismo. Mislim, da bi ne bilo prijetno nobenemu izmed nas preostalih, če bi se to pismo našlo. Upam, da se strinjam, kar se tiče nas: nihče izmed nas ni videl Gaskellove pri predalčku pisalne mize v kabinetu.

Pri tem se je ozrla na Farranta, ki ji je priklimal.

— Kar se mene tiče, vem, da je njegova smrt sama posledica strašne pomote, ko se je napil... Agnes je naenkrat odprtil ust obmolnila.

— Toda nekaj se mi zdi čudno, — je zašepetala Nica zmagoslavno in skrivnostno. — Ali se vam ni zdelo čudno, kje je čaša? Ne morem si misliti, da bi bil bratranec Henry pil kar iz stekleničice.

— Da, toda očividno je pil iz nje. Nica, kako le moreš tako hladno govoriti o njegovi smrti, ki je morala biti tako grozna! Eva, draga moja, ali bi mogla malo govoriti s teboj? Zdravnik utegne priti vsak čas.

Eva je odšla za njo na drugi konec velike sobe. Poprej ni pomislila na stekleničico, toda to je bilo res... ni si mogla misliti, da bi se bil Henry Batchelor napil iz stekleničice, čeprav zadnjikrat v svojem življenju.

— Ali ni bilo v knjižnici nobene stekleničice? — je vprašala. — Kolikor vem, je stal navadno na bronasti japonski mizici pod uro podstavek s stariškimi steklenicami iz zelene stekla.

— Saj so še tam. Hotela sem te prositi, Eva, tak strašen udarec, saj veš... Agnes je obmolnila. Naenkrat se je zdela zelo stara in utrujena. Prijela je Evo za roko.

— Če se spomnim te ženske, kako ga je klicala »Harry«, in videla sem jo, ko smo vstopili v sobo, kako je pritiskala njegovo roko na svoje lice. Seveda, tisto roko, v kateri ni držal stekleničice. Sklanjala se je k njemu, kakor da bi pripadal nji. Komaj,

da je pustila k njemu mojega sina. In ko jo je sestra silila, naj odide, sem slišala, kako je dejala, da bi ne smela oditi od njega. Smatrala je za svojo dolžnost, biti pri njem. Ah, Eva, tako bi me veselilo če bi mogla ostati pri meni. Če bi le mogla!

Agnes jo je lepo prosila. — Če pomislim, da bi morala ostati tu sama z Nico... in Phyll... Malo se je vzravnila. — Jasno, da gre samo za usodno pomoto. V naglici se lahko vsak človek zmoti in jasno je, da ga ona ni spoznala tako dobro. Zelo bi me pa veselilo, če bi ostala tu.

Noel je stopil k njima. Malo prej je bil odšel telefonirat zdravniku.

Doktor Morlay ne more priti. Noben zdravnik ne more priti. Vsi so preveč zaposleni na norwichskem kolodvoru. K sreči ni noben potnik smrtno ranjen. Jutri bo seveda zaslišanje... in obdukcija bo jutri zgodaj zjutraj.

— To je pristna angleška izguba časa, — se je oglašila Eva iz drugega konca sobe. — Človeka najdejo mrtvega s stekleničico strupa v roki in po predpisih ga morajo raztelesiti, da ugotove, koliko strupa je popil.

Eva je smuknila iz sobe. Očividno je storila to zato, ker je bila pisateljica detektivskih romanov, da je mogla Nica tako hladno govoriti o svojem pravkar umrlem sorodniku. Na druge ljudi je na vplivalo to čudno. Zatekla se je na vrt, da bi našla tam malo miru. Spomnila se je, da že dolgo ni videla mačke Lucky. Klicala jo je po imenu, toda mačke

ni bilo od nikoder. Večkrat jo je poklicala, toda zaman. Ko se je tako počasi izprehajala, je razmišljala o tem, da imajo živali svoje človeške lastnosti. Lucky recimo ni bila navadna mačka. Imela je svoje simpatije in svoje antipatije kakor pes Labbi, ki se ji je bil pridružil in njo spremljal do jezera sredi vrta.

V.

Alison Gaskellova pripravi vsem presenečenje

Ko se je Eva vračala domov, je zaklical na stopnišču za njo ženski glas. Obrnila se je in zagledala pred seboj gospodično Gaskellovo.

— Lady Henneageeva, kaj je novega? — Eva ji je pozorno pogledala v blede obličje. Zdelo se ji je, da je močno razburjena in da hoče prikriti nekakšno zadrego ali strah s prisilnim mirom.

— Ali mislite na obdukcijo? — je vprašala končno.

Alison Gaskellova je nervozno trgala lističe velike marjetice.

— O, prosim, nikar ne uničujte te cvetke, — je dejala Eva. — Tako lepa je.

— Oprostite, — je odgovorila Alison avtomatično. — Nisem mislila na obdukcijo. — Oklevala je.

— Niste rodbinska članica, torej bo lažje govoriti z vami o tem, — je nadaljevala. — Ali veste, da je oporoka sira Henryja v Broadbendsu?

— Njegova oporoka? — je ponovila Eva zbegano. Zdelo se ji je, da je slabo slišala.